

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan sredi, izmisi nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za eden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom račun se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kakor poštnina znaša.

Za o znanila plačuje se od četiristopne petir-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr. če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Rudolfa Kirbiša hiši, „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

„Okolu Nemčije“.

Dne 16. t. m. se je v Pariz povrnil veliki francoski domoljub Déroutède, kateri se navadno imenuje apostol „lige patrijotov“. Bil je sedem mesecev z doma in kakor je sam v svojem kratkem govoru omenil občinstvu, katero ga je prišlo na kolodvor pozdravljati, „potoval je po Italiji, Greciji, Turčiji in Rusiji“ ter tako storil pot „okolu Nemčije“. Naravno, da ne bodo male važnosti utisi, katere si je Déroutède, ta sloveči sovražnik nemštva, na svojem potu pridobil, ker iste utise bode veliki domoljub sejal v francoski narod in to seme — to lahko že sedaj rečemo — bode pomnožilo srd Francije proti sosednji državi, bode dalo narodu in vladi pogum, zahtevati od Nemčije zadostilo za ponizanje 1870. leta. Prvi glas z Déroutédovega pota nahaja se v francoskem „Matinu“ in v nemških listih čitamo, da je Déroutède dopisniku „Matinovemu“ tako-le poročal:

„Najprvo šel sem v Italijo in čudil sem se, da nesem takoj našel sovražstva proti francoskemu imenu, kakor se mi je dejalo, nego našel sem veliko simpatij, vroče simpatije v imenu sorodnosti, tradicije in sokoristij. Nekoliko predsodka je proti nam. A le prav malo je tistih, ki se zanimajo za Savojsko in Nizzo ter zato klečijo pred nemškim malikom. Zdravi razum Italijanov pa se upira tej politiki. Dejal sem jim, da Francija Savojskega in Nizze ni vzela, nego iz hvaležnosti v dar dobila. Da si dobimo prijateljstvo Italije, moramo odstraniti nekatere njene predsodke proti nam. Italijani se na pr. bojé, da bi mi utegnili papežu pomagati do posvetne oblasti; bojijo se tudi naše politike v Srednjem morji. Jaz storil sem vse, da sem jih potolažil in reči moram, da Freycinetova politika ne plaši Italije. Zveza z Italijo sklenena bode, če bodemo mi le hoteli, če bodemo umeli, da imata oba naroda le vkupne koristi. Da se je odklonila plovstvena pogodba francosko-italijanska, to je bilo pogrešno in nespametno. Čas je, da se ta neumnost zopet odpravi! Koristi Marseillske so važne, a važniše so koristi Francoske! Mi pogodbo moramo odobriti, to bode prva podlaga za zvezo Francije z Italijo.“

Grecijo, dejal je Déroutède, je Francija v malem, in če bi bila pred meseci vojna navstala, on bi šel v grško vojsko. Ni storila prav Rusija, da je z drugimi vred Grecijo odvrčala od boja proti Turčiji. Bolgari, je dejal, so narod nehvaležen, ki je pozabil, kaj je carju dolžan.

O Rusiji je Déroutède ves očaran. Ruski narod, od prvega do zadnjega, črti Nemce. Zanj so Nemci zatiralci, odrtniki, a Francoze cenijo Rusi. Jedno samo loči ruske politikarje od Francije: to je francoska državna uredba. „Jaz“, je poročal Déroutède, „skušal sem napačno mnenje popraviti z vsemi svojimi močmi. Povsodi sem dejal: Jaz, republikanec, jaz mislim, da je za republiko živa potreba, zvezati se s carjem. Zveze nemajo nič pri državnih uredbah, one imajo le to pred očmi, kar je koristno obema. Vi se bojite, da se po Rusiji razširijo prevratni nazori, a dežele vaše so predalec od Francije; Vam nevarnost preti iz Nemčije, katera Evropi usiljuje svoja povelja, odkar je bila premagana Francija. Nevaren je Nemec, on je vaš in naš sovražnik! V Rusiji sem povsod preobrnil svoje poslušalce. Katkov sam je v mojem duhu napisal članek, s katerim se jih je premnoško ujemalo. O mojem potovanju so se poročale neslanosti, da so me iz Rusije iztirali, a to vse so bile same laži. Jaz ponavljam, da so mi bili prijazni vsi Rusi in da so mi istega dne, ko se je trosila vest, da sem iztiran, ruski časnikarji napravili veliko pojedino. Napil sem jaz carja in carevni ter dejal, da sem republikanec, da pa Francijo in Rusijo prevroče ljubim in zato pijem na zdravje carja, ki je jedina potrebna vez tolikih milijonov ljudi. Spomnil sem jih tudi, da je carevna tista čarobna danska princesinja, ki je z nami vred dočakati morala žalostne dneve, da se je planilo na njeno domovino in jo pustošilo, to je srčna vez mej princesinjo Dagmar in Francijo! Rekel sem že, da mi nikdar ne pozabodemo, da je Aleksander II. stopil mej krvavečo Francijo in mej Bismarcka. Da, če bi Vi bili čuli vroče napitnice, s katerimi se je meni odgovarjalo, če bi bili čuli izraze simpatij za Francoze, če bi videli, kako vsaj toliko, kakor mi, Nemce sovražijo Rusi, od mužika gori do generala, potem bi mi dejali: francosko-ruska zveza je dognana

stvar; Franciji ni drugzega treba, kakor le hoteti Francoska republika in rusko carstvo imata vkupne koristi in vkupno sovražstvo, notranja politika se v to nema umešavati in razlika, ki je mej vladavinama obeh držav, ne more odstraniti simpatije, katera sili oba naroda, da si v roke sežeta preko Nemčije. Jeden vzgled: Ruski častniki se strastno zanimajo za Boulangerja in njegovo postopanje in očitno razodevajo zanj svoje simpatije. „Na njegovo politično ulogo“, so dejali, „se ne oziram; stvar vojvode Orleanskega nas nič ne briga. Nas zanima, da je general Boulanger vojniška moč, važna peza, ki more stvari nagibati na kvaro Nemčije.“ Da se je po Boulangerji vzbudil francoski ponos, to navdušuje tudi Ruse. Ruske vojske Déroutède prehvaliti ne more.

Narod na Švedskem in Norveškem, poroča Déroutède, je vnet za Francije, a kralj je za Nemčijo. Ta unuk Bernadottov pravi očitno: „Moja krv je francoska, moje srce je švedsko, a moja pamet je nemška.“

Na Danskem vse sovraži Nemca. Tam neso pozabili ne napada, ne ropanja in ko sem, pravi Déroutède v Kodanji dijakom govoril o pravici, ki vsekdar zmaga, navdušil sem do vrha mladino in vsi so z mano vred klicali: „Vivat justitia, et libertas!“

Kar se tiče Holandskega, to znate, da Francijo ljubi, a je tako, kakor Avstrija. „Ne mara videti nemške nevarnosti.“

O Belgiji je Déroutède dejal, da se jej je za samostojnost bati bolj Nemčije, kot Francije, a sklepal je svoj pogovor z dopisnikom tako-le „Petnajst let že Evropa trpi nemško diktaturo; danes pa je sita te diktature. Mi moramo gledati, da ta položaj obrnemo v svoj prid.“

Ako se oziramo na to Déroutédovo poročilo, nam je jasno, da je dovolj goriva in razstreliva „okolu Nemčije“. Bismarck bode še govoril o „črnih pikah!“

O izključevanju Slovanov iz služeb mej Nemci.

III.

Tolažiti se samo s tem, da tudi Slovani ne bodo jemali Nemcev v službo, ne pomaga veliko;

LISTEK.

Lov na gorah.

(Češki spisal R. E. Jamota, poslovenik J. Sattler.)

Pred nekolikimi leti bil je diven mesec september. Še več ko štirinajst dnij vel je veter po poslednjem ovsu in bil je to hladen veter severen; ali potlej se je zdelo, kot bi potekajoče leto hotelo zaživeti še na kraji svojem, in nastali so dnovi kratni.

Majhen vetrič je kotalil po venečej travi črnkast osušen list hruškov, zažumel je vsakokrat v vrhovih drevesnih, ali vselej le kot bi zašepetal in že je umrl. Dotaknil se je komaj čela od vročine razpaljenega, kar pa niti trohice hasnilo ni. Kokoši so si zopet brskale pod drevjem jamice in se opravevale o žarkih solnčnih, obilo od strani na nje spadajočih. Prej so hodile na travnik popoldne; zaradi nastalih prekrasnih dnij so pa morda mislile, da se vrača zopet poletje in zato so se hotele po okolnostih ravnati. Pes se je ulegel v senco, iztegnil rudeči svoj jezik in sopol kakor s soparo. Potem je zadremal; temu se ni bilo čuditi, saj človek sam ni vedel, kako bi prebil ta popoldan, če se

ni hotel baviti s čitanjem kake knjige, pri čemer so se zaprle oči od spanca in misli rojile po najraznejših krajih sveta.

Gledal sem nek tak popoludan na streho, s katere je zletel samec godrnjač, zadnji izmej golobov, kar zaškripljejo vratca pri sadovnjaku: jaz se ogledam in — aj, moja stara družba, s katero sem že bil prestaknil okolico našo, pridrevila je v dvo-rišče s hrumnim razgovorom. Vsi so imeli puške, tudi pes jih je spremljal „So gospod doma?“ vprašajo. „Brž čas me hoté na lov imeti?“ rekel sem sam pri sebi.

Bes te lopni! že so me ugledali ter kličejo: „Hajd po puško, pojdemo.“

„A kam ste namenjeni?“

„Na jarebice za goro; obljubili ste nam večera.“

„V tej vročini?“

„Odjenja, preden les preidemo; bomo itak lovili za goro!“

„Obečal sem vam, ker ste me prekanili“, rečem natihoma ovesivši puško čez ramo in utaknivši kakih dvanajst patronov v žep. Na to sem se pridružil tovarišem.

Šli smo; ali to je bila hoja! Po malem kakor raki, kot bi ob vsakem koraku preudarjali. In ven-

der še niti takó ni bilo možno vročine se ubraniti. Solnce se je upiralo v moj hrbet kakor kol in pripekalo kakor peč, in vrhu vsega tega bi še imel kmalu streljati na jarebice.

Tarnanje moje ni vzbudilo sočustva.

„Stopajte rajši hireje“, oglasilo se je, „da pridemo brž v les, hojke imajo dovolj goste veje, ki nas bodo skrile pred solncem. Drugače nas niti najlepša beseda ne ubrani pripeke.“

In hočeš nočeš korakal sem torej hitr je po pohojenej stezici čez travnike. Inače se tu nahajajo prave kaluže, takó so travniki mokri, ali takrat je malone tudi po najvlažnejših mestih trava izgorela. Sicer so pa to slabi travniki. Sama ostrica, sam mah, nekoliko bičja, zares čudna otava. Le tu in tam se vspenja nad ostale rastline kak žolt cvet arnike na dolgem stebelu svojem. Tu na teh senozetih je njen dom. Drugega cveta pa ne ugledaš; rastlinstvo je tu zelo enolično. Očividno nismo šli po srečnej poti; drugje so brežine polne redkih cvetk.

Konečno smo došli v les. Kak oddihljaj! Hoje so razprostirale svoje veje nad nami prav materino, da si so se videli tudi tukaj sledovi vročine. Zemlja je bila trda od suše, in žoltaste hojkine iglice so

kajti Nemci so zdaj v boljšem položaju nego Slovani. Poslednji so dobili gospodstvo v večini tudi po slovanskih mestih ali mestih na slovanski zemlji. Mi imamo tu na prvem mestu Avstrijo pred očmi. Nemško bogastvo in nemške pridobitve so nastala, kakor smo rekli, za velik del s pomočjo tudi slovanskih rok. Slovan nema takega bogastva in nema gospodstva tudi tam, kjer bi bilo naravno, da on gospoduje. Slovan nema mest in trgov v svojih rokah v enakem, še manj pa v razmerno enakem številu, kakor Nemec. Nemec gospoduje na več krajih po mestih z večino slovanskega prebivalstva. Ako hoče torej Nemec zdaj te kraje, ta mesta obdržati v svoji oblasti, dela krivico Slovanu, ker mu hoče tako odtrgati zemljo, ki bi morala biti slovanska lastnina. Ne glede na to krivico, Slovan ni tako močan, kakor Nemec, da bi se boril proti njemu z enakim orožjem. Tu je ravno taka, kakor z enakopravnostjo. Še, če jo Slovanom podeli popolnem, kakor je doslej neso, ostanejo Slovani zadej vsled tlačenja v preteklosti Slovan je zaostal v Avstriji kulturno, ne po svoji krivdi, in isti uzroki so ga pritiskali tudi na narodnogospodarskem polju, da je ostal glede na mero blagostanja in glede na ročnost za pridobo enakomernega bogastva.

Po vsem tem Slovan nema take moči, da bi se branil z enakimi sredstvi proti Nemcu tudi glede na podeljevanje služeb lastnemu rodu. Kdor bi hotel torej slovanske narode spodbujati za jednako postopanje, kakor Nemci, bi svetoval nekaj, za kar nima Slovani pomočkov v rokah. Razvidno pa je iz tega, da je Nemec dobro preračunal nasledke svojih prvih korakov v pogledu izganjanja slovanskega življa. Primerjati je to postopanje Nemcev nameram, kedar nasvetujejo ali se udajo Nemci za preustroj raznovrstnih ustavnih volilnih redov. Tudi na to stran preračunajo vselej, kako bi se okoristili na škodo Slovanov, in še le, če se jim posreči osnovati tak načrt, pridejo z njim na dan ter ga priporočajo kot napredek ustavnega življenja. Nemci so povsem previdniši od Slovanov, katerim se je vedno boriti, da bi se jim delila pošena mera, ne pa, da bi prehvapili druge na svojo korist in škodo tujčevu.

Nemec se itak ne ponuja za hlapčevska dela mej Slovani, in bi še Slovan ne imel izpraznjenih mest za take ponudbe. Ker nima Slovan v svoji oblasti mnogo trgov in mest, tudi na lastnih tleh ne, tudi ne more odločevati o tem, da bi vsprejemala mesta za svoje uradnike samo slovanske moči. Slovan, ki bi čakal torej mej svojci v mestih službe, bi bil jako na slabem. Že veliko izdatniši je pomislek, da Nemci ne dobe mej svojimi ljudmi zadostno število poslov in težakov za svoje potrebe. Ko bi sklenili na pr. na Dunaji, da bi ne vsprejemali več slovanskih dekel in hlapcev, bi nastalo najbrže hudo leto mej Neslovani, in na prvem mestu bi začelo togovati Dunajsko „pranemško“ židovstvo, ter bi ono gotovo delalo za razveljavo takega sklepa.

Veliko pa je tudi na tem, da se Slovani po mestih s pomešanim prebivalstvom nekoliko organizujejo. V takih mestih je vendar nekaj samostojnih slovanskih družin, katere bi jemale slovanske posle. Jednako pa je v takih mestih tudi nekaj nemške

gospode, ki po skušnjah laže izhaja s slovanskimi služabniki in pomočniki. Snovat je torej slovanska društva ne samo v zmislu, da se Slovani spoznajo in likajo mej seboj, ampak tudi zato, da priskrbe službe Slovanom mej Slovani, in da podeljujejo v obče Slovani vsakovrstno pomoč Slovanom. Samo po taki poti bi bilo možno nekoliko povrniti Nemcem z jednako mero in bi se zavedal in zbiral slovanski element na svojo roko tudi v mestih, kjer gospodujejo in, kakor se vidi, tudi strahujejo Nemci.

Sicer je pa nemarnost slovanska po mestih prevelika, da bi se bilo mnogo nadejati o lastni organizaciji tudi v gospodarskem oziru. Slovenci že celo si ne bodo pomagali, če jih tuja sila ne primora. Kako je narod upal na pr. pred par leti na Goriškem, da dobi vsaj o trgovini lastna skladišča v Gorici: a vse je ostalo po starem.

Sila mora Slovana spodbujati, in zato smo mi, po svojem prepričanju o slovanski naravi še radi, da začnemo tujci slovansko nemarnost dramiti. Za vzgojo slovanskega in sosebno še slovenskega naroda bi mi kar želeli, da bi tujci povsod Slovane izključevali in se teh sklepov na vse strani strogo držali. Taki sklepi bi bili za slovansko bodočnost pomenljivi in nikakor ne škodljivi.

Saj še kmetijstvo je že v velikih skrbeh, ker mu ne dostaje poslov dovolj, to pa zato, ker hiti vse v tovarne in mesta. V tem je nekaj dobrega, da začne kmet zboljševati polje in tako zmagovati tudi stroške za dražje posle. Sicer, ko bi ostale na kmetijah vse tiste moči, katere se odtegujejo zdaj v mesta in v obče na tuje, bi se ne bilo bati slabih nasledkov, če tudi se govori že o proletarijatu na kmetih. Statistika ne kaže prevelikega pomnoževanja zlasti našega naroda, in to je dokaz, da so razmere nepravilne glede na narodno gospodarstvo. Kjer je prava sila, tam se poprimejo v večji meri tudi rokodelstva in obrti. Ravno Slovenci so pa premalo podjetni: čakajo toliko časa, da jim zasede tujec najboljša ležišča za tovarne in druga podjetja. Potem kar zahrume naši ljudje v tuje tovarne in tako ostanejo zopet — tlačani tujstvu.

Slovanom je dolžnost, da začnejo svojo nekoliko pasivno naravo preiščevati in ravno, ker je premalo napredna, z zavednostjo dramiti jo ter potem narodno gospodarstvo oživljati v vseh dozdaž zanemarjenih, pa vendar mej njimi možnih oddelkih in strokah. Slovanom je treba inicijative tudi v podjetjih in pripravljati domačo zemljo za večji obseg prebivalstva. Slovanom je treba gospodarskih šol razne vrste in ne samo poljedelskih.

Slovanu je treba ne toliko hvaliti lepo domovino, kakor pa skrbeti, da se ne bo izseljeval iz te „rajske“ domovine na tuje. Osnujmo priprave, kjer se domače delo izplača vsaj toliko, kolikor delo na tujem, potem domači živelj ne bo hrepenel mej tujce, tudi mej Nemce ne. Vzgojimo domače mojstre za obrti, za katere je sirovih snovi doma, potem dobi narod dela doma; tudi mesta bodo potem vzgojevala in širila slovanski živelj v večji meri, nego doslej, ker domači mojstri osnujejo rokodelnice in tovarne tudi v mestih. Na kmetih in v mestih je torej skrbeti za obrtna dela in potem se zboljša tudi stanje slovanskega življa. Čas bi bil, da bi se

Slovan povzdignil tudi na široko nad navadna in celo nizka opravila, za katera drugi ne marajo. Hrepenenje na tuje se rodi samo vsled nedostatnih in pogostoma celo neznosnih razmer na domači zemlji. Čas bi bil, da bi prenehalo sto- in stoletno tudi gospodarsko hlapčevanje; iz tega prihaja tudi velik del politične zavisnosti, kakor sledi socialna zavisnost, kar naravnost sama po sebi iz dela na nizkih stopinjah. Nemško izganjanje porabijo naj Slovani kot dobro znamenje za preustroj domačega gospodarskega življenja. Kakor namerjajo Nemci sami sebi zadoščevati in celo slovansko zemljo še nadalje odjemavati z odstranjevanjem slovanskega služabništva; kakor se hočejo Nemci stalno utrditi tam, kjer jim je pomagala slovanska roka skozi stoletja do gospodarstva, bogastva in konečno mnogo tudi po tej poti do politične gospodstva; jednaka naloga je Slovanom, da skrbe sami za svoje moči v gmotnem družabnem in naposled političnem oziru. Samo tako vzrasejo na slovanski zemlji tudi v resnici slovanska mesta, iz katerih ne bodo drugim narodom razglašali sklepov, kakoršni pričenjajo mej Nemci v Avstriji novo, ne ravno častno, vsekakor pa za Slovane jako poučno dobo. Da bi pouk pač dober sad obrodil!

F. Podgornik.

K položaju na Bolgarskem.

Pazni čitatelji so se gotovo že davno uverili, da se iz Sofije dohajajoče nam vesti ne ujemajo z resnico, marveč da so pisane tako, kakor baš ugaja gospodom Stambulov, Mutkurov in drugim, ki imajo sedaj moč v rokah in jo sebi v korist uporabljajo. V dokaz temu navajamo v naslednjem dopisu iz Ruščuka v „Budapester Tagblatt“-u, to je v listu, ki je sicer največji nasprotnik slovanstva. Rečeni dopisnik piše:

„Že več tednov čitam v Vašem listu vesti iz Bolgarske, katere so izmišljene in lažnjive. Jaz po svojem poklicu zdaj pa zdaj obiskujem bolgarska mesta, a zagotavljam Vam, da se vse one vesti, ki jih čitam v Vašem in v zahodno-evropskih časnikih, ne ujemajo z resnico. O dogodkih v Kitaji in v Japau je evropsko časnikarstvo boljše poučeno, nego o tem, kar se v nas dogaja, in vsako izvestje, katero ni neposredno izmišljeno, je tendencijozno zavito in navlašč popačeno. V vsem evropskem časnikarstvu se trdi, da Bolgari ničesar iskreneje ne želé, nego da se odtrgajo od Rusije. To je, dovolite, nezmišeln. Bolgari v istini neso toli inteligentni, kakor treba, a tako bedasti neso, da bi odklonili roko Rusije in vsprejeli pomoč Angleške ali pa Avstro-Ogerske. Bolgari (jaz menim narod bolgarski, ne pa regentstvo) vedó, da jih njih vera in jezik vežeta z Rusijo, tudi ne morejo pozabiti tega, da je Rusija bila, ki jih je osvobodila turškega jarma. Zdaj pa zdaj more mej Rusijo in Bolgarsko nastati kako nespোরazumljenje, a konečno prodrlo bode prepričanje, da so Bolgari in Rusi sinovi jedne narodne obitelji. Ako člani regentstva, ki so vsi od prvega do zadnjega sami sebičneži, ki nima ničesar izgubiti, a morejo s svojim uporom česa pridobiti, skušajo Bolgare nahujskati proti Rusiji, moram Vas opozarjati, da se to godi le z namenom, da dobé oblast v roke in da potem sklenejo dogovor

jo delale tako polzko, da smo morali neprenehoma paziti, da ne bi padli, kar bi nikakor ne bilo jako prijetno. Štrlelo je z mahom porašeno kamenje tako sumljivo kvišku, da bi se pri padu vsekako z njim bili srečali. Naravno je, da niti tukaj ni bilo več rastlin ko tam na travnikih. Kosmulje z blede zelenimi jagodami, nekatere volčje črešnje na mestu vlažnjem, posamezna ločika z žveplenastim cvetom, to je bilo vse.

Po senožetih šli smo tibo; slehernega misli so bile jedino pri vročini solnčnej; toda prijetni hlad lesni je razvezal jezike družbi naše.

„To bo smešno,“ pretrgal je molčanje jeden.

„Da bi se le ne jezil,“ omenil je drug.

„Saj razume šalo, in če bi mu tega ne storili.“

„Pa kdo in kaj?“ vprašal sem jaz, ker mi je bil skrivnosten ves razgovor.

„A vi še tega ne veste?“ reklo jih je več ob jednem. „Smejali se boste. Ta kratkovidni pisar iz mesta, saj ga poznate, rad z nami strelja; čaka nas ob kraji lesa in pojde z nami na lov. Naročil je po poslu že včeraj puško, katero mu nesem. Mi smo jo pa nabili skoro do vrha s perjem; ta se bo čudil kedar sproži.“

Vsi smo se nasmejali.

Ni bilo več daleč do konca lesa. Mesta so se začela osvetljevati jasno mej debli in potlej je pot izginila. Najstariši iz družbe pripoveduje, kaj je že doživel. Kako je nekdaž ulovil ježa in ga nosil mej celim lovom. Prišel je prè nek znanec tudi iz mesta in nekdo mu je rekel, da ima on (naš stari) v robci lepe gobe. Ta znanec iz mesta se je prè hotel pošaliti ter se je priplazil skrivaj k robci, visečemu na roki lovčevaj, in ko je bil pri njem zgrabil je prè z roko, boteč gobe razmečkati, pri čemer si je neki grozno razbodel roko.

Na to so bile zopet druge šale in kmalu potem smo prišli iz lesa.

Nekoliko korakov od poti sedel je na kamnu pisar.

„No, že pridete,“ hudoval se je, „čakam vas tu skoro jedno uro.“

„Pridemo pa vendar le,“ dejali smo, „bodite mirni, tu imate puško.“

Stari lovec nas je vodil. „Obrnimo se takoj v levo,“ dejal je, „včeraj sem tukaj našel jato, tu bode kje blizu. To vam pač pokladam na srce, da mi ne streljate po zajcib, ni mi treba niti jednega, in streljati na slepo srečo, bila bi škoda.“

In že smo se razstavili v vrsto drug od dru-

zega kakih petnajst korakov ter stopali počasi skozi veliko krompirišče. Puško s petelinom nategnjenim imel je vsak pod pazduho. Sledovali smo vsi s pogledom svojim psa, polje pred nami oprezno preiskajočega.

V tem je zaklical nekdo na desnem kraji:

„Zajec, ne streljajte.“

In zares je kakih petdeset korakov pred nami utekalo nekaj rdečkastega mej vrstami krompirjevimi.

„To je čuden zajec!“ omenil je sosled.

„Brž čas ga je vročina opalila.“

„Neumnosti, lisica je, le streljajte!“ zaklical je vodja naš in že smo sprožili.

Strelov je padlo kakor maka, ali lisica je bila precej daleč in jarebični broki (šprih), če tudi so jo zasegli, jej neso mnogo škoditi. Vendar se je na jedenkrat obrnila in bežala pošev. Kdor je na levem kraji, utegne jo dobiti.

Ozrli smo se v ono stran. Da bi te bes! Stal je tam pisar. Ni vedel, kaj ga čaka. Pripravljal se je baš k strelu: dejal je puško k licu in meril jako pozorno. Puf! puf! razlegala sta se hipoma dva njegova strela in okrog njega razletel je cel oblak perja.

(Dalje prih.)

z Rusijo, kolikor močno ugoden za — političke sebičneže. (Streber).“

„Vsi poštjeni in odlični Bolgari, brez razlike razreda in stališča so udano, čvrsto in neupogljivo za Rusijo in iskreno želé tesne zveze z Rusijo, z veliko slovansko državo, ki je jedina sposobna, da čuva našo nezavisnost in slovanski naš značaj, ter nam more zajamčiti varno in srečno bodočnost. One, ki neso teh mislij, katerih število pa ni veliko, vodijo osobne koristi, domoljubja ne poznajo ti ljudje. Ti ljudje, na čelu njim Stambulov, jako dobro vedo, da kadar dojde poštna vlada, da bode hitro konec storila njih nečistemu delovanju. Radi tega boré se z dušo in telesom, da pridrže oblast v svojih rokah in jih v tem nekatere osebe podpirajo in izpodbujajo. Narod se kakor prej neprestano terorizuje, a pri tem slepi se Evropa z lažnjivimi in tendencioznimi izvestji.“

Dopisnik potem pripoveduje, kako so Kaulbarsa povsod najsrečneje pozdravljali, da imajo Kaulbarsa Bolgari veliko rajši nego Tiszó, dasiravno manj obeta nego poslednji in da Bolgari ne marajo za parlamentarizem, kakeršen je v Madjarski. Za tak parlamentarizem se lepo zahvaljujejo; kajti imeli so ga že, a siti so ga do grla. Tiszó naj upeije „svobodo“ v Ogerski, a za Bolgarsko naj ga briga ne tare. On ima dosti posla doma in ni treba, da pomete pred drugimi durmi.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 22. oktobra

Poljski državnozborni klub končal je svoja posvetovanja o bančni predlogi. Sklenil je glasovati povsem za vladno predlogo. Poleg tega je pa klub v obliki resolucije sklenil vladi priporočati celo vrsto želja, da se nanje ozira. Poljski klub želi, da bi se bančni cenzori jemali tudi izmed malih posestnikov in rokodelcev, da bi banka posejvala tudi na surovine in obrtne izdelke, ki so spravljani v založnišnih; da se v Cislitaviji osnuje še deset podružnic; da se provizija za posojila, ki se je povišala za 3/4%, zopet poniža; da bi malej obrtniji in kmetijstvu, kakor tudi posojilnicam banka dajala več kredita, in da bi bančni uradi občevali s strankami v deželni jezicah, z oblastvi pa v uradnem jeziku.

Vnanje države.

Bolgarska vlada je dva stotnika odpustila iz službe. 5 stotnikov in dva poročnika so sami odstopili. Novačenje se bode odložilo zaradi nenormalnega položaja. — Nek bolgarski list objavlja na drobno strašne dogodke pri volitvi v Dubnici in trdi, da jih je indirektno prouzročil general Kaulbars s svojim rovanjem. Obe stranki sta se stekli, ker je ruska stranka bila močnejša se je polastila vladnih kandidatov. Jednega so udušili in na kose razsekali, drugega pa ubili in še mrtvemu z noži mesarili glavo. Podprefekta in jednega profesorja so tudi ubili in ja razsekali na kose. — V Plovdivu so v soboto zaprli vodjo ruske stranke in ne ve se, kam so ga odpeljali. Ruski konzulat pa morajo stražiti vojaki, da ga ne napade razdraženo prebivalstva. Po vsej deželi vlada popolno brezvladje, oblastva nemajo skoro nobene avtoritete. Sedanji položaj se ne bode dolgo obdržal, v kratkem bode prevrat. — Velevlasti se pa dosedaj še neso nič dogovorile o osobi novega kneza. Vse čakajo, koga bode predlagala Rusija. Slednja pa neče nobenega predlagati, dokler se ne premene razmere v Bolgariji.

Iz Peterburga se piše „Pol. Corr.“, da vlada v odločujočih ruskih krogih jako miroljubno mišljenje. Ruska vlada se ne bode dala zapeljati po „Moskovskih Vjedomostih“ in drugih listih, ki vedno zahtevajo, da mora zasesti Bolgarijo, da reši svojo čast. Ruska vlada misli da narodne časti Rusije ne more kompromitovati peščica pustolovcev, ki so zapeljali bolgarski narod k nekvaležnosti do Rusije. Časniki ne bodo Rusije zapeljali, da bi zgrešila prave koristi svojega naroda in lahkomišno rušila mir. Da bi Rusija prišla za orožje, morali bi drugi elementi napadati njeno čast, nego so v Sofiji. Sedaj Rusija zato nema nikakega uzroka, ko so druge velevlasti jej zagotovile, da ne bi potrdile zopetne volitve kneza Aleksandra. „Petersburger Zeitung“ objavlja neko Kaulbarsovo pismo. General pravi, da je njegov položaj težaven, položaj regentov pa nevaren. Regenti so zato tako trdovratni, ker vedo, da so v nevarnosti, ko bi kaj odjenjali, ko so narod tako daleč zapeljali. General upa, da bode premagal vse ovire, ki se mu stavijo in pravi koncem pisma, da se najboljšé smeje, kdor se zadnji smeje.

Ze dolgo se govori, da sta Rusija in Turčija sklenili zvezo. Koliko je v tem resnice, se pač ne more vedeti. Ker pa sedaj Turčija podpira rusko politiko v vsem, je vender mogoče, da je nekaj na tem, četudi zveza najbrž tako daleč ne sega, kakor trdijo nekateri Rusiji sovražni listi, ki hočejo severno slovansko državo spraviti s tem ob veljavo,

da se brati z barbarično Turčijo. Mi smo preverjeni, da se Rusija zaradi tega ne bode izneverila interesom slovanstva in pravoslavja, ako je sklenila tako zvezo. Najbrž upa tudi na ta način pri sedanjih odnošajih tako največ storiti za Slovane, ki so še ostali pod turškim gospodstvom. General Kaulbars nekda samo zategadelj ni potoval v Vzhodno Rumelijo, ker bi se bilo to utegnulo tako tolmačiti, da Rusija hoče rušiti turške pravice, to bi pa utegnulo motiti dobre razmere mej Rusijo in Turčijo. — Kakor se poroča iz Londona, hoče si Rusija pri svojiti jeden otok v Marmarskem morji in ga utrditi.

Tudi v Italiji se pojavljajo štrajki delavcev. V Fagnano Olonu blizu Milana so v tamošnjih tkalnicah in predilnicah vsi delavci ustavili delo. Delavci že razgrajajo in ropajo tovarne, ker jih ščujejo anarhistični agenti. Karabinjere so napali s koli in noži ter jednega težko, več jih pa lahko ranili. Župan je telegrafično prosil vojaške pomoči. Iz Milana sta se že odposlala dva oddelka konjice, da napravita red.

Veliko pozornost vzbuja okrožnica Wolseleya, ki v imenu angleškega vrhovnega vojskinega poveljstva javlja, da je vojvoda Cambriški opazil, da mnogim častnikom primanjkuje znanosti. Nadalje ta okrožnica častnikom naroča, da bi boljše vežbali moštvo. — Nedavno je pa mlajši lord angleške admiraltete Charles Beresford razkril velike pomankljivosti angleške mornarice. Z ozirom na vse to je jasno, čemu je Anglija sedaj tako tiha. Boji se namreč, da se ne bi v kako vojno zamotala.

Dopisi.

Iz Celja 21. oktobra. [Izv. dop.] Kakor je znano, so bili do zadnjih šest let dopuščeni pri volitvi v okrajni zastop izmed velikoposestnikov le taki posestniki, kateri so plačevali nad 60 gld. davka le od kmetijskih zemljišč.

Ker pa je na ta način zmagala narodna stranka na Ptuji in v Mariboru, je vlada najedenkrat štela mej veleposestniške volilce tudi vse hišne posestnike v mestih, kateri od svojih hiš plačujejo dohodninskega davka nad 60 gld. Tako je dobila nasprotna stranka lahko večino in pritožbe, da hišni posestnik ni veleposestnik („Grossgrundbesitzer“) pomagale dozdej neso čisto nič, le v Celji je bilo izmed veleposestnikov letos po pritožbi narodnjakov izključenih kakih 8 hišnih posestnikov, pa le tisti, kateri ne plačujejo niti jednega krajcarja gruntnega davka, dočim so taki smeli voliti, ki so le po šest krajcarjev na leto (to je istina!) razen hišnega tudi gruntnega davka plačevali.

Pri volitvi v Celji so po tem letos tudi zmagali „liberalci“ (lucus a non lucendo). Vender se s tem narodnjaki Celjskega okraja neso zadovoljili. Gospa Marija Madelaine pl. Berks je po dr. Josipu Serneci uložila zoper dotično rešitev c. kr. Graške namestnije tožbo pri c. kr. upravnem sodišči, opiraje se na to, da je jednaka tožba Ptujčanov, uložena pri državnem sodišči (Reichsgericht) bila zavržena radi inkompetence.

In glej! Visoko c. kr. upravno sodišče je vsprejelo tožbo in naložilo visoki c. kr. namestniji v Gradci z odlokom od dne 11. oktobra 1886 št. 2526, da mora odgovor dati na to tožbo v 60 dneh, ter vse akte predložiti. — Seveda se vsi naši krogi zanimajo za konečni uspeh.

Domače stvari.

— (Volitve na Ptuji.) Ptujskega in rogatskega okraja volilni možje zbirajo se v dan volitve (28. t. m.) na Ptuji v „Narodnem domu“ ob 8. uri zjutraj, od koder pojdejo ob 8 1/2 uri skupno na volišče.

— (Zabavni večer) „pisateljskega društva“ bode jutri ob 8. uri v Schunkovi restavraciji (Dunajska cesta.)

— (Imenovanje.) Poštunimi asistenti so imenovani: Ivan Kolenc v Ljubljani, Ignacij Ileršič in Ludovik Jošt v Trstu.

— (Za četrto porotno zasedanje) so poklicani: V Ljubljani: deželne sodnije predsednik Fran Kočevar prvomestnikom, nadsodnije svetnik Josip Gerdešič in deželne sodnije svetnik Ludovik Ravnkar. njegovimā namestnikoma. V Rudolfovom: okrožne sodnije predsednik Vincencij Jevnikar prvomestnikom, deželne sodnije svetnik dr. A. Vojska njega namestnikom.

— (Divja raca) priletela je preteklo noč v predale „Triester Tagblatta“. Z mastnimi črkami objavlja namreč ta list na prvem mestu, da je v Gačini ruski car Aleksander pod rokami morilcev izdihnil svojo dušo. Senzačna ta vest, katero je gosp. Hilberg tako hlastno pograbil, se ni obistinila in „Triester Tagblatt“ ima mej vsemi avstrijskimi

listi žalostno čast, da jo je prvi in jedini objavil in s tem zbegal marsikaterega čitatelja. V tako senzačnih zadevah bi pač trebalo vsaj trobice vestnosti.

— (Občinske volitve v Pazinu) pričele so dne 19. t. m. Kakor javlja „Naša Sloga“, voljeni so izključno narodni možje. Dne 19. t. m. dobili so naši 76 glasov, dne 20. pa 72 glasov, protivniki pa niti jednega.

— (Pokojnega knezoškofa Funderja ostalina) ni posebno velika. V denarji našlo se je za 15.000 gold. napoleonov, za 2000 gld. pa avstrijskih cekinov. Razen tega je tudi nekoliko vrednostnih predmetov, večina pa spada v škofovski inventar.

— (Slovenska dekliška šola v Celji), glede katere je na drugem mestu „Uljudna prošnja“ priobčena, šteje letos 218 učenk.

— (Uradno izvestje o koleri:) Od polnoči 20. do polnoči 21. t. m. v Trstu 7 oseb za kolero zbolelo. Izmed teh umrli 2 osebi, izmed prej zbolelih 5. Doslej zbolelo 856 oseb, ozdravelo 273, pomrlo 529. V okolici in sploh po deželi večeraj nihče za kolero zbolel.

— (Vipavski somenj) na sv. Simona dan 28. t. m. je privoljen.

— (Vinska letina) je skoro povsod jako dobra. Po nekod sicer ni veliko vina, a kapljica je izvrstna. Po ljutomerskih gorah ima mošt 22—26% sladorja. Cena takoj izpod stiska po 10—14 gld. vedro. Muskatelec okolu Maribora plačuje se po 20 do 21 gld. vedro.

— (Nova cesta) skozi dolino Kopačnico, ki bode jako važna za javni promet in tudi v stratežičnem oziru, bode v kratkem dodelana. Te dni ogledoval jo je deželni glavar grof Thurn.

— (Slovenski stenski koledar) za 1887. l. priredila je tiskarna sv. Cirila v Mariboru. Cena 25 kr., s pošto 27 kr.

— (C. kr. državno vojno ministerstvo) namerava več potrebnih rečij za leto 1887. oskrbeti si potom splošne konkurence. Pri ponudbeni obravnavi se bode ožiralo samo na one osebe, katere ponujano blago same izdelujejo. Pismene ponudbe morajo neposredno in najdalje do 1. decembra 1886 do 12. ure opoldne priti v uložni zapisnik državnega vojnega ministerstva. Potrebnoval se bodo mej drugim: čepice (kape), žepni robci, ovratnice, rokovice, podkovice z žreblji, lopate, sekire, krampi, ročniki za sekire, lopate in krampe, konjska česala, kuhinjska posoda, kositrene jedilne skledice, vojne steklenice (čutare), kozarci, kože za bobne, povezilne vrvi za krmo, napajalna vedra, krtače z ročnimi jermeni. Razglas, pogodbeni načrt in ponudbeni obrazci ležijo na ogled tudi pri trgovinski in obrtni zbornici v Ljubljani. Upraviteljski stroj za vojaško obleko v Brnu, Budapešti, Gradci, Kaiser-Ebersdorfu pri Dunaji in podružni zalogi vojaške obleke v Carlsburgu se je naročilo, da imajo na ogled vzorce onim, kateri hoté s katero teh rečij zalagati.

— (Razpis udobave.) C. kr. državno vojno ministerstvo namerava si za leto 1887. potrebne zimске koce, letinske odeje in odeje za konje oskrbeti potem splošne konkurence. Potrebnovalo bode 8000 zimskih kocov, 8000 letinskih odej in 10.300 odej za konje. Pri ponudbeni obravnavi se bode ožiralo le na one osebe, katere ponujano blago izdelujejo v lastni tovarni. Pismene ponudbe morajo neposredno in najdalje do 25. novembra 1886 do 10. ure dopoldne priti v uložni zapisnik državnega vojnega ministerstva. Razglas in ponudbeni obrazci mogo se pogledati tudi pri trgovinski in obrtni zbornici v Ljubljani.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Bolec 22. oktobra. Podružnica sv. Cirila in Metoda za Bolški okraj ustanovljena. Živio.

London 22. oktobra. „Reuters Bureau“ javlja: Da se prepreči vsak povod za okupacijo, predlagale so velesile Rusiji, naj za odstranjenje bolgarske krize prevzame vodilno ulogo, kakor se to strinja z deležem Rusije za nezavisnost Bolgarske pri sklepu Berolinske pogodbe.

Peterburg 21. oktobra. Generalni guvernér Gurko dobil od carja lastnoročno pismo s ponudbo, naj prevzame mesto izrednega komisarja na Bolgarskem. Gurko odgovoril, da je ta novi dokaz carjevega zaupanja jako las-

